

NİLÜFER
REHBERLİK VE
ARAŞTIRMA
MERKEZİ

ENGEL TÜRLERİNE GÖRE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

UYGULAMALARDA NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

**Diğer
insanlara
nasıl
davranıyor-
sanız
engelli
bireye de
öyle
davranıyor
musunuz?**

Sınıf içi uygulamalarla ilgili olarak sıkıntılar mı yaşıyorsunuz? Sınıfınızda bulunan kaynaştırma öğrencisine nasıl yardım edeceğinizi bilmiyor musunuz? Bu bölümde bu sorularınızın karşılığını bulacaksınız.

Tüm insanlar gibi saygı görmek, dikkate alınmak isterler. Durumları nedeni ile gösterilen aşırı ilgi ya da görmezden gelme, onları olumsuz etkiler.

Fiziksel Yardımda Bulunmak İstediyinizde

Engelli öğrenciler kullandıkları yardımcı araçları kendilerinin bir parçası olarak görürler. Yardım etmek istediğinizde öğrenciyi bu durumdan haberdar edin veya engelli öğrenciden sizi yönlendirmesini isteyin.

Dikkatle Dinleyin

Bazı engelli öğrencilerin söylediklerini anlamanız zaman alabilir. Kendilerini ifade etmeleri için bekleyin. Engelli öğrencinin söylediklerini anlamadığınızda anlamış gibi davranmayın, söylediklerini yinelemesini isteyin.

Öğretim yöntem ve teknikleri açısından genel ve özel eğitim birbirine benzemekle birlikte, kaynaştırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin engel türü, eğitim performansı ve ihtiyacına göre; araç-gereç, eğitim materyalleri, öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirmeye ilgili konularda düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Birçok öğretmenin tepkisi "Bu çocuk özel bir okula gitmeli.", "Bu çocuk buraya ait değil." şeklindedir. Kaynaştırma eğitimine alınan engelli çocukların yeterli ve yetersiz oldukları yönler birlikte değerlendirilmeli. Fiziksel, sosyal, duygusal gibi özellikleri tanınmaya çalışılmalıdır. Bu aşamada kaynaştırma eğitiminden olabildiğince veril elde edilebilmesi için uygulanabilecekler;

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

- Öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.
- Öğrenciye her dersin konusu, süreci ve beklentilerinizi açık net olarak ifade edin.
- Her dersin başında daha önce öğrenilen konuları kısaca tekrarlayın, dersin sonunda ise önemli konuları özetleyin.
- Ders içeriğindeki teknik terimleri ve öğrenci için yeni sözcükleri açıklayın. Yeni terim ve sözcüklerin açıklamasının yer aldığı çalışma kağıdını ders öncesinde öğrenciye vererek derse hazır olmasını sağlayın.
- Sınıf kurallarını belirleyin, sınıf kurallarını tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- Öğrencinin çalışma gruplarına katılımını destekleyin.
- Öğrenciye başarabileceği görev ve sorumluluklar verin.
- Öğrencinin soru sormasına, gerektiğinde konuların tekrar edilmesine fırsat tanıyın.
- İşlenen konuların pekiştirilmesi ve öğrencinin sınava hazırlanmasını sağlamak amacıyla konu içeriğine uygun sorular hazırlayın.
- Öğrenciniz etkinlik sırasında başarısızlık yaşadığında ya da verdiğiniz yönergeyi anlayamadığında verdiği tepkileri dikkat ederek gerekli önlemleri alın gerekirse yönergeyi tekrar edin.
- Araştırma projesi, sınıf içi sunum, grup çalışması gibi farklı yöntem ve tekniklerle derste işlenen konuları daha iyi anlamasına imkan tanıyın.
- Sınıf içinde öğretimi etkileyecek ses, ışık gibi uyaranların olmamasına dikkat edin.
- Öğrenciniz yazılı anlatımda güçlük yaşıyorsa sözlü sınavları, kısa yanıtli, çoktan seçmeli veya boşluk doldurmalı sınavları tercih edin.
- Sınav sonrasında zaman kaybetmeden öğrenciye geri bildirim vermeye dikkat edin.
- Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- Öğrenci ile konuşurken olumsuzdan çok olumlu ifadeler kullanın.
- Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılımlarını sağlayın.
- Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

“

**Sınavlarda
öğrencinize ek
süre verin.
Öğrencinin
sınavını
gerekirse
BİREYSEL
yapın.**

GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

Görme engelli bir öğrenci ile iletişime geçmeden önce kendinizi tanıtırın. Sınıf içindeyseniz onu sınıftaki diğer öğrencilerle tanıştırın.

Sınıftaki diğer öğrencilere görme engelli öğrencinizin özelliklerini anlatarak, görme engelli öğrencinizin bağımsız hareket etme becerilerini sağlayacak tedbirleri birlikte belirleyin.

Öğrencinin sınıf arkadaşlarının seslerini ayırt ederek isimleri ile tanınması için, etkinlikler düzenleyin. (Sorduğunuz soruya cevap veren öğrencinin adının söylenmesi. "Şimdi Zeynep cevap verecek." denmesi gibi.)

Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılımlarını sağlayın.

Görme engelli öğrencinin hızına uyum sağlayın ve yol göstermek amacıyla bir adım önünde yürüyün. Böylece görme engelli kişi, gören kişinin bedenindeki değişiklikleri fark ederek rahatça yürüebilir. Yürürken önünüze çıkan merdiven, çukur gibi engeller karşısında uyarın.

Az gören/görme engelli öğrencinizi sırasına kolaylıkla girip çıkabileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.

Sınıf içinde ışıklandırma önemlidir, ancak çok parlak ışık da kullanılmamalıdır. Bu bağlamda az gören öğrencinizi güneş ışınları arkadan gelecek şekilde sınıfta uygun sıraya oturtun.

Dersi açık ve anlaşılır bir ses tonuyla öğrenciye dönerek anlatın.

Öğrenciye okulun bölümleri ile sınıfı tanıtırken "şuradaki", "öteki", "yandaki", gibi ifadeler yerine "sağındaki", "solundaki", gibi ifadeler kullanın. Bağımsız hareketini sağlayacak ipuçlarını belirleyin, gerekiyorsa belirlediğiniz bölümlere Braille kabartma yazı ile etiketler hazırlayarak yerleştirin.

Öğrenciye çevresini tanıtırken başlangıçta çocuğun elinin üzerine elinizi koyarak çevreyi ve nesnelere tanıtırın, nesnelere neye benzediğini ve nasıl kullanıldığını açıklayın.

Sınıftaki eşya, araç ve gereçlerin yerlerini sabit tutun, değişiklik yaptığınızda öğrencinizi haberdar edin.

**Görme engelliler
kollarından
destek alırlar.
Kol kola
girmeniz
gerekiyorsa siz
onun koluna
girmeyin,
kolunuza
girmesini teklif
edin.**

“

Öğrencinin sınav sürecinde soruların başka kişiye okutulması sırasında doğan zaman kaybını ek süre olarak sınava dahil edin.

Görme engelli birini sınıf içinde yalnız bırakacaksanız önce bunu ona söyleyin ve çıkışın nerede olduğunu tarif edin. Duvar, masa gibi dokunabileceği bir şeyin yanında bırakın.

Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

Öğrencinizin sırasını paylaştığı arkadaşına uyumunu ve ona olan güvenini arttırmak için sıra arkadaşına, görme engelli öğrencinize nasıl destek olacağına ilişkin bireysel olarak bilgi verin ve onun olumlu davranışlarını ve çabalarını ödüllendirin.

Az gören biri büyük puntolarla yazılmış yazıları okuyabilir. Bu kişilerin rahat okuyabilmeleri için satırların aralık olması, uygun bir zemin üzerine kolay okunabilir yazı karakterlerinin kullanılması önemlidir. Kullanılan materyallerde birbirine zıt renkler kullanılmalıdır. Kullanılan kağıt mat renkte olmalıdır. Örneğin az görenler için siyah zemin üzerinde beyaz harfler kullanılması uygundur.

Sınıfta görme güçlüğü olan öğrencinizle konuşurken kendisiyle konuştuğunuzu anlaması için ismini söyleyin.

Öğrencinize isteklerinizi belirtirken "Şunu bana ver." gibi görmeye dayalı cümlelerle ifade etmeyin, bunun yerine "Sağ elinin yanında duran kalemi bana ver." şeklinde açık yönerge vermeye dikkat edin.

Ders sırasında tahtaya konuları yazarken, sözel olarak da ifade edin.

Öğrenciye uygulanacak sınavda sınav sorularını okuyan kişinin diksiyonunun düzgün olmasına dikkat edin.

Öğrencinin sınıfta dersi takip edebilmesi için Braille olarak not tutabilmesine imkan tanıyın, gün içinde tuttuğu notları arkadaşıyla karşılaştırması için zaman verin.

Öğrenciye kabartma yazı ile tuttuğu notları okutun.

Sınavlarda cevabı karmaşık çizim ve şekillere dayanan sorular yerine daha çok tanım ya da açıklamaya dayalı sorular sorun.

Öğrencinizin öğrenmesini destekleyecek araç ve gereçlerin (kabartma daktilo, masa tableti, kabartma yerküre vb.)sınıf içinde kullanımını destekleyin.

Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın ve yaptıklarına anında olumlu geribildirim verin.

İŞİTME YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

İşitme Yetersizliği olan öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.

Öğrencinizle konuşurken göz kontağı kurun.

Çok yüksek sesle veya fısıldayarak konuşmayın, ses tonunuzun ve konuşma hızınızın normal olmasına dikkat edin.

İşitme engelli ya da işitme güçlüğü çeken biriyle konuşmaya başlarken, kendisiyle konuştuğunuzu fark etmesini sağlayın. Duruma göre elinizle işaret edebilir ya da kişinin omzuna dokunabilirsiniz. Konuşurken başka yönlere bakmayın.

Konuşurken anlaşılır ve kısa cümleler kurun.

Konunun açık ve anlaşılır olduğundan emin olun.

Konuştuğunuzda ortamın çok gürültülü olmamasına dikkat edin.

Öğrencinizle konuşurken, onun dudak okumasına engel olacak unsurların (bıyık, göz alıcı aksesuar, ışık yansımaları vb.) bulunmamasına özen gösterin.

Tahtada yazı yazarken ya da arkanız öğrenciye dönükken konuşmamaya özen gösterin.

Çok abartılı jest ve mimiklerle konuşmaktan kaçının.

Konuşurken cümleyi bölecek şekilde duraklamalardan kaçının.

Öğrenciniz kullandığınız sözcüğü anlamadıysa yerine başka bir sözcük kullanın ya da mümkünse göstererek anlatın.

Öğrencinin konuşmasını anlayamadığınızda öğrenciden söylediğini tekrarlamasını isteyin. İkinci tekrardan sonra hala anlamadıysanız bir kağıda yazmasını isteyin.

Ders sırasında öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıracak araç ve gereçler (yansıtıcı, ses kayıt cihazı vb.) ve materyaller (sunumlar, filmler, vb.) kullanın.

Derse başlamadan önce öğrencinizin işitme cihazının işlevsel olarak çalışıp çalışmadığını kontrol edin.

Öğrencilerinizin tüm etkinliklere katılımını sağlayın.

Grup çalışmalarında öğrencinin diğer arkadaşlarını görebileceği şekilde oturmasını sağlayın ve grup içindeki diğer öğrencilerin de mümkün olduğunca görsel ipuçlarını kullanmalarını isteyin.

“

**Konuşurken,
ağzınızı elle veya
kağıt gibi her
hangi bir şeyle
kapatmayın.
Konuşurken
cümlelerinizi
eksik
bırakmayın,
tamamlayın.**

Araştırma sonuçlarına göre kaynaştırma uygulamaları işitme yetersizliği olan çocukların dil ve iletişim becerileri ile akademik başarılarına önemli katkılar sağlar.

Öğrencilerin sözel ifadeleri yanlış anlamasını önlemek için yazılı ve görsel ipuçlarını birlikte kullanın.

Öğrencinizi kendi gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.

Öğrencilerin başarılarını anında ödüllerin.

Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılımlarını sağlayın.

Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak önlemleri belirleyin.

İşitme yetersizliği olan çocukların öğretim süreçlerini bireyselleştirilmiş eğitim planına (BEP) bağlı olarak yürütülmelidir. Etkili ve başarılı bir öğretim süreci için BEP'in hazırlanma, uygulanma ve değerlendirilme süreçlerinin okul-ebeveyn iş birliği ile yürütülmesi gerekmektedir.

İşaret dili; duygu ve düşüncelerin beden ve el hareketlerine dönüştürülerek aktarılması anlamına gelir.

BEDENSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

Sınıfınızın okulun giriş katında olmasını ve öğrencinizin okul ve sınıfta olabildiğince bağımsız hareketini sağlayacak düzenlemeler yapılmasını sağlayın. (Örnek: Merdivenlere ve kapı eşliklerine uygun rampa yapılması, alafranga tuvaletler, dokunarak açılan musluklar vb.)

Öğrencinizi sınıf içinde kolaylıkla girip çıkabileceği bir yere oturtun.

Öğrencinin sıraya oturma, yürüme vb. bağımsız hareketlerini sağlayacak, tekerlekli sandalye, uyarlanmış kalem, vb. destek araç ve gereçleri kullanmasını sağlayın.

Sınıftaki diğer öğrencilere ortopedik yetersizliği olan öğrencinizin özelliklerini anlatarak, öğrencinizin olabildiğince bağımsız hareket etme becerilerini sağlayacak tedbirleri belirleyin.

Öğrencinize gerektiğinde nasıl yardım isteyebileceğini ve ihtiyacından fazla yardım etmek isteyenleri kibarca reddetmesini öğretin.

Öğrenciniz tekerlekli sandalyede oturuyorsa yardım etmeniz gerektiğinde öğrencinizin göz hizasında bulunmaya dikkat edin.

Öğrencinizin söylediklerini anlamadığınızda söylemek istediklerini tekrar etmesini isteyin. Öğrenciniz yazmada güçlük çekiyorsa sözel olarak değerlendirin.

Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.

Öğrencinizin başarılarını anında ödüllerin.

Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılımlarını sağlayın.

“

**Öğrencinin okula
uyumda
yaşadığı
güçlüklerin
üstesinden
gelmesi için okul
rehber öğretmeni
ve aile ile iş
birliği yaparak
alınacak
tedbirleri
belirleyin.**

DİL VE KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

- Öğrenciniz konuşurken sakin ve sabırlı olmaya özen gösterin.
- Öğrencinizle iletişime her zaman hazır olduğunuzu hissettirin.
- Öğrencinizin konuşmaya istekli olmadığı durumlarda konuşması için zorlamayın.
- Öğrencinizin konuşmasına müdahale etmeden, göz kontağını sürdürün. Öğrencinizi konuşmaya teşvik edin, konuşurken sorun yaşadığında cümlesini onun yerine tamamlayın ve sözcük eklemeyin.
- Konuşmaya uygun jest ve mimikler kullanın ancak bunların abartılı olmamasına dikkat edin.
- Öğrencinizin ne söylediğine odaklanın ve onu sözel etkinliklere katılmasını sağlamak için cesaretlendirin.
- Siz konuştuktan sonra öğrencinizin size cevap vermesi için yeterli zaman tanıyın.
- Öğrencinin iletişimini kolaylaştıracak araç ve gereçler (bilgisayar vb.) kullanmasını destekleyin.
- Öğrencinizin olumlu davranışlarını ödüllendirin.
- Öğrencinizin söylediklerini anlamadıysanız, söylediğini tekrar etmesini isteyin. İkinci tekrardan sonra hala anlamadıysanız bir kağıda yazmasını isteyin.
- Öğrencinizin sınıf etkinliklerine katılmasını destekleyin, etkinlikleri tamamlayabilmesi için yeterli zaman verin.
- Öğrenciniz etkinliklere katılmakta istekli olmadığında konuşması için zorlamayın öğrencinin kendini ifade etmesine olanak sağlayın.
- Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla, öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.

Sınıftaki diğer öğrencilerle birlikte öğrencinizin dil ve konuşma becerileri ile güven duygusunu geliştirmesini sağlayacak tedbirleri belirleyin.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

Bu öğrencilerin zihinsel yetersizliği olmadığı için güçlük çektiği alanlara yönelik eğitim programı düzenleyin.

Sınıf ortamında yeterli olduğu alanlarda kendini ifade etmesine fırsat tanıyıp, yetersiz olduğu alan/alanlarda çalışmaya katılımını teşvik edin.

Öğrencinin genel olarak dikkatini etkinliğe yöneltme ve etkinliği takip etmede problemi olduğundan dolayı hedef davranışa yönelik aktif katılabileceği düzenlemeleri planlayıp uygulayın.

Öğrencinin bağımsız çalışma süresini arttırmaya yönelik hedefler belirleyin.

Zaman ve yön kavramı sorunu yaşayan öğrenciler için sınıfta hatırlatıcı küçük ipuçları kullanın.

Öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.

Öğrenciye her dersin konusunu, sürecini, beklentilerinizi açık ve net olarak ifade edin.

Yapılacak çalışma planı hakkında çocuğa bilgi verin ve çalışmalarınızı plan üzerinden yürütün.

Her dersin başında daha önce öğrenilen konuları kısaca tekrarlayın, dersin sonunda ise önemli konuları özetleyin.

Öğrencinin çalışma gruplarına katılımını destekleyin.

Öğrenciye başarabileceği görev ve sorumluluklar verin.

Öğrencinin soru sormasına, gerektiğinde konuların tekrar edilmesine fırsat tanıyın.

İşlenen konuların pekiştirilmesi ve öğrencinin sınava hazırlanmasını sağlamak amacıyla konu içeriğine uygun sorular hazırlayın.

Okuma/yazma problemi olan çocukların değerlendirilmelerinde okutman/yazman desteği alın ya da kendisini sözel ifade etmesini isteyin, yazman desteği almadığınız yazılı sınavlarda öğrencinize ek süre verin.

Öğrenciniz yazılı anlatımda güçlük çekiyorsa sözlü sınavları, kısa yanıtli, çoktan seçmeli veya boşluk doldurmalı sınavları tercih edin.

“

**Sınıf kurallarını
belirleyin, küçük
işaret ve ipuçları
ile kuralları
hatırlatın.**

Öğrencinize soru sorduğunuzda bekleme sürenizi normal bekleme sürenizden biraz daha arttırın.

Öğrencinin sınavını gerekirse bireysel olarak yapın.

Öğrencinin ders sırasında konuyu anlayabilmesi için hesap makinesi, bilgisayar vb. teknolojik aletleri kullanmasına imkan tanıyın.

Öğrenci ile konuşurken olumsuzdan çok olumlu ifadeler kullanın.

Aile ve uzmanlarla iş birliği yaparak öğrencinize yönelik alınacak önlem ve stratejileri belirleyin.

Aileyi öğrencinin çalışma davranışlarını (bağımsız işe başlama, başladığı çalışmayı sürdürme ve bitirme vb.) kazandırmaya yönelik çalışmaları desteklemesini isteyin.

Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.

Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.

Sosyal iletişimin ve etkileşiminin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.

Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN BİR ÖĞRENCİNİZ VARSA;

- Öğrencinizi duvar tarafında olacak şekilde ön sıraya oturtun.
- Öğrencinin sınıf içinde yakınında oturan öğrencilerin, öğrenciye uygun model olabilecek kişiler olmasına dikkat edin.
- Daha önce işlenen konuları sık sık tekrar edin.
- El yazısını geliştirici çalışmalar yapın.
- Öğrencinin tuttuğu ders notlarını kendi notlarınızdan ya da arkadaşının defterinden kontrol etmesine imkan tanıyın.
- Ödevlerini hazırlarken bilgisayar ve internet kullanmasına izin verin.
- Öğrencinin sınıf içinde belli zamanlarda hareket etmesini sağlayacak görevler verin.
- Sınıf içinde bireysel, grup çalışması ve bireysel ödüllendirmeler için köşeler oluşturun.
- Yazı yazma problemi olan veya testte başarısız olan öğrencileri sözlü sınav ile değerlendirin.
- Metni okuma ile ilgili stratejiler geliştirin. (Örnek: metni okurken önemli bölümlerini renkli kalemle işaretleme)
- Sınıf kurallarını belirleyin, bu kuralları tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görse olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- Öğrencinin dürtüsellliğini önlemek amacıyla 3D (Dur, Düşün, Davran) tekniğini kullanmasını sağlayın.
- Okul ve aile iş birliğinin sağlanması ve öğrencinin düzenli izlenmesi amacıyla günlük ve haftalık davranış bildirim kartları hazırlayın.
- Sınava hazırlanma becerilerini öğretin. (İşlenen konuların sınav öncesi özetini yapma ve öncelikli konuları belirleme)
- Ders sırasında öğrencinin dikkatinin artması için sözel uyarılar verin ya da fiziksel etkinlikler planlayın.

**Sınıf ortamında
öğrencinin
dikkatini
dağıtacak olan
materyalleri
sınıfın arka
tarafına alın.**

“

**Akranlarının
sosyal kabulünü
sağlamak
amacıyla
öğrencinize özel
sorumluluklar
verin.**

Verdiğiniz yönergenin öğrenci tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını belirlemek için gerekirse yönergeyi tekrar etmesini isteyin.

Öğrencinin dağınıklığını önlemek amacıyla bölümlere ayrılmış tek ödev defteri kullanmasını sağlayın.

Ödevleri daha kolay yapılabilir parçalara ayırın her bir parçayı tamamladığında ödüllendirin.

Sizin yardımınıza ihtiyacı olduğunda bunu belirten bir işaret seçin.

Öğrencinin ödevlerini yapıp yapmadığını her gün kontrol edin ve geri bildirim verin.

Sınıf içi etkinlikleri öğrencinin başarabileceği şekilde düzenleyin.

Öğrencinin grup çalışmalarına katılımını destekleyin.

Öğrencinin uygun olmayan davranışını önlemek için yapmakta olduğu davranış yerine istenilen davranışa yönelik yönerge verin.

Sınıf içinde öğrencinizin hareketliliğini kontrol altına tutmaya yönelik belli aralıklarla tüm sınıfın katılacağı gevşeme ve esneme egzersizleri yapın.

Sınavlarda küçük molalar ve ek zaman verin.

Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.

Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.

Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

